

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/30/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200097
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8523200097.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Mariana Hoffmanna, PhD. a JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XX, XXX XX D., právne zastúpený: GRABAN, TORMA & PARTNERS s.r.o. so sídlom Kováčska 53, 040 01 Košice, IČO: 36 730 564, proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 5C/1/2023-371 zo dňa 04.06.2025 takto

rozhodol:

Mení prvoinštančný rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že priznáva žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 99 %.

Žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol, že: „I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 114,40 eur od 7.6.2022 do zaplatenia.

II. Žiadnej zo sporových strán náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania nepriznáva.“ V odôvodnení tohto (v poradí druhého) rozsudku okrem iného uviedol, že žalobca sa žalobou (po jej rozšírení) domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 805,83 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody pozostávajúcej z neuspokojenej časti odmeny advokáta a hotových výdavkov za zastupovanie žalobcu v trestnom konaní, náhrady škody vo výške 2 631,34 Eura, ktorá mu vznikla v súvislosti s vyplatením dražobných nákladov a náhrady nemajetkovej ujmy v neuspokojenej časti 23.164,50 eur. Ide o nároky v dôsledku náhrady škody a zásahu do jeho osobnosti spôsobenej mu vedeným trestným konaním, a to najmä dĺžkou a obmedzením jeho osobnej slobody v dôsledku trvania väzby, ako aj vzhľadom na následky, ktoré tento zásah zanechal v jeho osobnom, súkromnom a spoločenskom živote, a to na základe zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

Prvoinštančný súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 5C/1/2023-264 zo dňa 05.01.2024 tak, že (I.) žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady spôsobenej škody sumu vo výške 114,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 114,40 eur od 07.06.2020 do zaplatenia a sumu vo výške 22,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 22,88 eur od 18.05.2023 do zaplatenia; (II.) v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a (III.) žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 99 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Na základe odvolania podaného žalobcom aj žalovanou Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 17Co/12/2024-342 zo dňa 20.03.2025 tak, že (i) potvrdil rozsudok vo výroku I. okrem priznania úrokov z omeškania vo výške 5 % zo sumy 114,40 eur od 07.06.2020 do zaplatenia; (ii) zrušil rozsudok vo výroku I. v rozsahu úrokov z omeškania vo výške 5 % zo sumy 114,40 eur od 07.06.2020 do zaplatenia a súvisiaci

výrok o trovách konania a vrátil vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; (iii) potvrdil zamietavý výrok II. v rozsahu nároku na zaplatenie 2.631,34 eur s prísl. a v rozsahu nároku na zaplatenie 23.164,50 eur.

Po vrátení veci prvoinštančný súd v tejto časti opätovne preskúmal predmetnú vec a dospel k záveru, že žalobcovi patrí nárok na zaplatenie úrokov z omeškania v ním požadovanom rozsahu, t.j. vo výške 5 % ročne zo sumy 114,40 eur odo dňa 07.06.2022 do zaplatenia z dôvodu, že v predmetnej veci žalobca požadoval priznať úrok z omeškania odo dňa 07.06.2022, t.j. od nasledujúceho dňa po doručení mu oznámenie o výsledku predbežného prejednaní nároku žalovanou, teda nárok žalobcu je plne v súlade s § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, § 257 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP.

Prvoinštančný súd akcentoval zásadu zodpovednosti za výsledok a za zavinenie a náhradu (§ 255 CSP), ktorá sa v prípade neprímeranej tvrdosti môže moderovať § 257 CSP v časti alebo v celom rozsahu. Uviedol okolnosti, ktoré sa vyhodnocujú pri aplikácii § 257 CSP.

Dospel k záveru, že úspešnou stranou sporu bola žalovaná, pretože jej úspech z pohľadu predmetu sporu bol 99 %. Žalobca sa domáhal zaplatenia sumy 3.437,17 eur z titulu náhrady škody (671,53 + 134,30 + 2.631,34) a sumy 23.164,50 eur ako nemajetkovú ujmu. Spolu finančné nároky predstavovali 26.601,67 eur. Žalobca bol úspešný v rozsahu náhrady škody 137,28 eur (114,40 + 22,88) a vo zvyšku bola žaloba zamietnutá.

Pri tomto posúdení miery úspechu strán sporu a pri závere o úspechu žalovanej, prvoinštančný súd sa zaoberal aj možnosťou náhrady trov konania žalovanej podľa § 257 CSP nepriznať.

Dôvod hodný osobitného zreteľa prvoinštančný súd videl v samotnom druhu konania, keď je daná zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci tým, že došlo k zásahu do práv žalobcu, čo žalovaná v spore ani nenamietala, navyiac, pri predbežnom prerokovaní nároku uznala svoju zodpovednosť a sčasti náhradu vecnej škody a nemajetkovej ujmy uhradila žalobcovi.

Keďže v spore si žalobca uplatňoval už len nepriznané nároky na náhradu vecnej škody a nemajetkovej ujmy, kedy základ nároku nebol sporný a z časti bol aj plný pri predbežnom prerokovaní nároku, prvoinštančný súd zohľadnil ako dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP. Toto vypořiadanie považoval za spravodlivé.

2. Proti výroku o trovách konania podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Žalovaná v odvolaní poukázala na výnimočnosť aplikácie ust. § 257 CSP. Má za to, že v danej veci neboli splnené podmienky pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane sporu. Procesný neúspech žalobcu v konaní pritom vychádza výlučne zo zjavnej nedôvodnosti a nepreukázania nárokov, ktorých sa žalobca svojou žalobou domáhal. Nemožno opomenúť, že žalovaná už v rámci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, teda bez potreby iniciovania tohto súdneho konania, s ktorým boli spojené náklady (trovy) tak žalobcu ako i žalovanej. Žalobcovi na základe ním predložených dôkazov a ustálenej rozhodovacej praxe priznala a vyplatila náhradu majetkovej škody ako aj peňažnú a nepeňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, pričom súd priznané finančné plnenia žalovanou akceptoval.

Žalovaná uskutočnila všetky kroky k tomu, aby žalobca nemusel nároky uplatniť súdnou cestou.

Žalobca mal právo trvať na uplatňovaných nárokoch v plnej výške, vec riešiť súdnou cestou. Nezavaruje to ale žalobcu zodpovednosti za iniciovanie súdneho sporu, keď bol pred súdom neúspešný. Na základe vyššie uvedených skutočností tak žalovaná navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 04.06.2025 v jeho výroku II. o náhrade trov konania zmenil a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovanej v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po preskúmaní rozsudku v napadnutom rozsahu, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolaní žalovanej podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, pri viazanosti dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

4. Pre rozhodovanie o náhrade trov konania platí zásada zodpovednosti za výsledok a zásada zodpovednosti za zavinenie, t.j. úspešná strana sporu má v zásade vždy nárok na náhradu trov konania. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje výnimku z tejto zásady. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane.

5. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa ust. § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon však už bližšie nešpecifikuje.

6. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07 či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

7. Aplikáciu § 257 CSP žiadal žalobca v odvolaní proti prvému rozsudku vo veci, keď uviedol, že najrozsiahlejší nárok bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Priznanie konkrétnej výšky závisí od úvahy súdu. Základ uvedeného nároku bol uznaný žalovanou pri predbežnom prerokovaní nároku, keď sa žalovaná ospravedlnila a priznala žalobcovi 7.950,50 eur. Aj súd vychádzal z danosti základu nároku.

Uvedená okolnosť je tou, ktorá by sa pri aplikácii § 257 CSP podľa žalobcu mala zohľadniť.

Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

Zákon pre aplikáciu tohto ustanovenia vyžaduje kumulatívne splnenie podmienok, a to 1) dôvodov hodných osobitného zreteľa a 2) výnimočných okolností na strane strán sporu a vo veci.

Pokiaľ sa aplikácie § 257 domáha strana sporu, podmienky musí nielen tvrdiť, ale ich aj konkretizovať. Žalobca sa domáhal aplikácie § 257 z dôvodov hodných osobitného zreteľa vo veci, kedy žalovaná danosť a čiastočný nárok uznala v predbežnom prerokovaní nároku.

K samotnej aplikácii ust. § 257 CSP považuje odvolací súd za potrebné dodať, že štát je pri výkone verejnej moci zodpovedný za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci. Vzhľadom na široký rozsah výkonu verejnej moci sú aj súdne konania, v ktorých sa uplatňuje náhrada škody, resp. nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom, pomerne častým javom. Pridržiavajúc sa názorovej línie, podľa ktorej len samotná skutočnosť, že žalobca si uplatňuje peňažné náhrady vyplývajúce zo zodpovednosti štátu za škodu, keď výkonom verejnej moci bolo zasiahnuté do jeho základných práv, by v žiadnom z týchto konaní vo všeobecnosti neprináležala štátu náhrada trov konania v prípade jeho úspechu v spore. S takýmto „generálnym oslobodením od platenia trov konania“ nemožno súhlasiť. Náhrada trov civilného konania je koncipovaná a priori na zásade úspechu v spore a vzťahuje sa na všetky druhy konaní. Civilný sporový poriadok obsahuje špeciálne ustanovenia pre spory s ochranou slabšej strany (kam prejednávana vec nepatrí), a ani tieto nie sú vyňaté spod všeobecných pravidiel náhrady trov konania podľa zásady úspechu. Preto pokiaľ prvoinštančný súd nevzhladol iné závažné dôvody (odlišné od charakteru konania) pre aplikáciu ust. § 257 CSP, a za stavu, že za úspešnú stranu sporu považoval žalovanú, bolo rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania úspešnej strane pre aplikáciu § 257 CSP nesprávne.

8. Žalobca netvrdil žiadne iné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by kumulatívne s ostatnými dôvodmi boli spôsobilé na moderáciu rozhodnutia o trovách konania. Uvedené konanie nemá osobitý charakter a ani žiadna osobitná procesná situácia nezapríčinila zmenu zodpovednosti žalobcu za trovy konania. Žalobca okolnosti spočívajúce v závažnej sociálnej alebo majetkovej situácii na svojej strane netvrdil.

Preto odvolací súd napadnutý výrok rozsudku prvoinštančného súdu o trovách konania podľa § 388 CSP zmenil a priznal úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu jej úspechu 99 %.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola žalovaná úspešnou stranou sporu, preto jej patrí nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Z obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalovanej v odvolacom konaní žiadne trovy konania nevznikli. Preto v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nebol priznaný.

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).